

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ, ОСВІТИ І СУСПІЛЬСТВА:
ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**ACTUAL PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION AND SOCIETY:
EXPERIENCE AND PROSPECTS**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 2
Part 2**

**22 лютого 2023 р.
February 22, 2023**

**м. Дрогобич, Україна
Drohobych, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ, ОСВІТИ І
СУСПІЛЬСТВА: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**ACTUAL PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION
AND SOCIETY: EXPERIENCE AND PROSPECTS**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 2
Part 2**

**22 лютого 2023 р.
February 22, 2023**

**м. Дрогобич, Україна
Drohobych, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Актуальні проблеми науки, освіти і суспільства: досвід та перспективи:
збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Дрогобич,
22 лютого 2023 р.): у 3 ч. Дрогобич: ЦФЕНД, 2023. Ч. 2. 91 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми науки, освіти і суспільства: досвід та перспективи» з:

Grant Researcher at Martin Luther University

Бердянський державний педагогічний університет

Відокремлений структурний підрозділ «Боярський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»

Відокремлений структурний підрозділ «Волинський фаховий коледж НУХТ»

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Вінницький національний аграрний університет

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

Вінницький національний технічний університет

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Державний університет телекомунікацій

Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Запорізький державний медичний університет

Запорізький національний університет

Івано-Франківський національний медичний університет

Інститут сільського господарства Карпатського регіону

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука

Київський інститут сучасної психології та психотерапії

Київський національний університет будівництва і архітектури

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Київський національний університет технологій та дизайну
Київський національний університет фізичного виховання і спорту
Криворізький навчально-науковий інститут Донецького державного
університету внутрішніх справ
Луцький ліцей № 5
Луцький національний технічний університет
Луцький фаховий коледж рекреаційних технологій і права
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Львівський національний університет імені Івана Франка
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського
Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана
Дем'янчука
Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.
В. Сташиса
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Національна академія Служби безпеки України
Національний авіаційний університет
Національний медичний університет ім. Богомольця
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Одеська юридична академія»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національний університет водного господарства та природокористування
Національний фармацевтичний університет
Одеський національний морський університет
Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова
ООБСМЕ
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д.
Ушинського
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Рівненській фаховий коледж НУБіП України
Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

**Український державний університет науки і технологій
Український державний хіміко-технологічний університет
Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Школа I – III ступенів № 170 м. Кієва**

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти і суспільства.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: педагогічних наук; філологічних наук; архітектури та мистецтвознавства; економічних наук; юридичних наук; психологічних наук; медичних наук; фармацевтичних наук; біологічних наук; хімічних наук; сільськогосподарських наук; ветеринарних наук; технічних наук; історичних наук; філософських наук; соціологічних наук; політичних наук; фізичного виховання та спорту; державного управління; соціальних комунікацій.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМІСТ
CONTENTS

СЕКЦІЯ 2. ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ SECTION 2. PHILOLOGICAL SCIENCES	11
<i>Гарбера І. В.</i> ЕМОЦІЇ КОНФЛІКТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ).....	11
<i>Гомон А. М., Терещенко Л. Я.</i> ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА В КИЄВІ (1907 – 1917).....	12
<i>Dombrovan Tetiana I.</i> LANGUAGE CYCLES FROM A SYNERGETIC PERSPECTIVE.....	14
<i>Дубцова О. В.</i> КОМУНІКАТИВНІ НЕВДАЧІ, СПРИЧИНЕНІ ПЕРЦЕПТИВНИМИ ЧИННИКАМИ.....	15
<i>Корольова Т. М., Смазлій В. М., Александрова О. В.</i> ELIMINATION OF AMBIGUITY IN MACHINE TRANSLATION SYSTEMS.....	16
<i>Лучечко Т. М.</i> SOURCES OF PHRASEOLOGY WITH AN ONYM COMPONENT.....	18
<i>Ляшина А. Г., Тищук А. Г.</i> КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	19
<i>Малець Н. Б., Лях Т. О.</i> ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	21
<i>Мамедова А. І.</i> НІМЕЦЬКІ НАРОДНІ ЗАГАДКИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА СТРУКТУРА.....	22
<i>Поглод Г. Я.</i> ГРАМАТИКА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ НАВИКІВ ГОВОРІННЯ ІСПАНСЬКОЮ МОВОЮ ЯК ДРУГОЮ ІНОЗЕМНОЮ	24

<i>Саркісова І. А.</i> ПОЧАТКОВІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ СПИРИДОНА ЧЕРКАСЕНКА ЯК УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА	26
<i>Столярова А. А.</i> ЄВРОПЕЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ПОШИРЕННЮ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ НОВОГРЕЦЬКОЮ МОВОЮ	27
<i>Шелякіна А. В.</i> КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ Й ТАКТИКИ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	29
СЕКЦІЯ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ SECTION 3. PSYCHOLOGICAL SCIENCES.....	32
<i>Гавенко О. Д.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ НА ХАРЧОВУ ПОВЕДІНКУ У ПЕРІОД ВІЙНИ	32
<i>Гнатенко Д. В., Фуштей О. В.</i> СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ДО МИРНИХ УМОВ ЖИТТЯ.....	34
<i>Кочубей А. В., Граневська А. В.</i> ЧИННИКИ ПОШИРЕННЯ ПІДЛІТКОВОЇ НАРКОМАНІЇ В УКРАЇНІ	35
<i>Смольська Л. М., Домбров С. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНО-ПОВЕДІНКОВИХ ТРУДНОЩІВ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	37
<i>Чернявська Н. В.</i> АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	39
СЕКЦІЯ 4. МЕДИЧНІ НАУКИ SECTION 4. MEDICAL SCIENCES	41
<i>Desiatniuk L. B., Slovookhotova P. A.</i> IMPLEMENTATION OF INNEREYE ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN CANCER DIAGNOSIS	41

Дроняк М. М. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ № 2 ТА КАРДІОХІРУРГІЇ	42
Капиштар О. В. ВІДЕОЛАПАРОСКОПІЧНА ХОЛЕЦИСТЕКТОМІЯ ПРИ ГОСТРОМУ ХОЛЕЦИСТИТІ, УСКЛАДНЕНОМУ НАВКОЛОМІХУРОВИМ АБСЦЕСОМ.....	44
Крук І. М., Зарічанська Л. О. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ХВОРИХ З НАСЛІДКАМИ ПЕРЕНЕСЕНОГО ІНСУЛЬТУ	45
Осадчук Н. І., Буркот В. М., Римша О. В., Жорняк О. І. ВПРОВАДЖЕННЯ ON-LINE НАВЧАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНО- КОМП'ЮТЕРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ.....	47
Федорченко Р. А. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ.....	49
СЕКЦІЯ 5. ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ SECTION 5. PHARMACEUTICAL SCIENCES.....	51
Баярка С. В., Карпушина С. А. РОЗРОБКА ЕКСТРАКЦІЙНО-СПЕКТРОФОТОМЕТРИЧНОГО МЕТОДУ КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ СЕРТРАЛІНУ ЗА РЕАКЦІЄЮ З АЗОБАРВНИКОМ – ПОХІДНИМ ТЕОФІЛІДИНУ	51
Бурун Л. О., Рокунець Ю. Т., Огурицов В. В. СПЕКТРОФОТОМЕТРИЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ СУЛЬФАДИМІДИНУ У ТАБЛЕТКАХ	52
Єренко О. К. ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ НА ЕТИЧНИЙ КОДЕКС ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАЦІВНИКА.....	53
Маганова Т. В., Ткаченко Н. О. СУЧАСНІ АСПЕКТИ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СПОЖИВАЦЬКОЇ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ НА ПРИКЛАДІ КОНТРАЦЕПТИВІВ	54

<i>Сулима М. І., Любченко Х. І.</i> МЕТОДИКИ КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ АМЛОДИПІНУ БЕЗИЛАТУ	56
<i>Сулима М. І., Мусик О. І.</i> МЕТОДИКИ КІЛЬКІСНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ВЕРАПАМІЛУ ГІДРОХЛОРИДУ	57
СЕКЦІЯ 6. ХІМІЧНІ НАУКИ SECTION 6. CHEMICAL SCIENCES	58
<i>Данилюк Н. В., Татарчук Т. Р.</i> АНАЛІЗ КІНЕТИКИ ФОТОДЕГРАДАЦІЇ БАРВНИКІВ НА КОМЕРЦІЙНИХ ЗРАЗКАХ ДІОКСИДУ ТИТАНУ З ВИКОРИСТАННЯМ СМАРТФОНУ	58
<i>Саліонов В. О., Фурик О. О., Будівська Х. О.</i> СИНТЕЗ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ФІЗИКО-ХІМІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ 4-R-5-(5-БРОМТІОФЕН-2-ІЛ)-4Н-1,2,4-ТІАЗОЛ-3-ТІОЛІВ ТА ЇХ ОЦТОВИХ КИСЛОТ	60
СЕКЦІЯ 7. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ SECTION 7. AGRICULTURAL SCIENCES	62
<i>Барський Д. В.</i> ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО	62
<i>Гончарова О. В.</i> ІНТЕГРАЛЬНІСТЬ ОБ'ЄКТІВ АКВАКУЛЬТУРИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	63
<i>Вотик В. О.</i> НАКОПИЧЕННЯ БІЛКА В ЗЕРНІ НУТУ	65
<i>Періг М. Д., Кирилів Я. І.</i> ЛІНІЙНИЙ РІСТ ОВЕЦЬ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ.....	67
<i>Черешнюк В. В.</i> ЗНАЧЕННЯ МІКРОДОБРІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СОЇ.....	69

СЕКЦІЯ 8. ІСТОРИЧНІ НАУКИ SECTION 8. HISTORICAL SCIENCES	71
<i>Бартків І. В.</i> ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД РЕАЛІЗОВАНИХ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ У 90 Х РР. XX СТ.....	71
<i>Буяк Г. Б.</i> ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА І КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ БОГДАНА ХАВАРІВСЬКОГО (1948 – 2016 РР.): ІСТОРИОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ.....	72
СЕКЦІЯ 9. ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ SECTION 9. PHILOSOPHICAL SCIENCES	74
<i>Бойко А. А.</i> СПЕЦИФІКА РЕЛІГІЙНОЇ СВІДОМОСТІ У МЕТОДОЛОГІЇ ФЕНОМЕНОЛОГІЇ РЕЛІГІЇ	74
<i>Кривда Г. Ф., Плевінскіс П. В.</i> ПРИКЛАДНЕ ЗНАЧЕННЯ ФІЛОСОФСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ СМЕРТІ В МЕДИЦИНІ	75
<i>Макаренко М. А.</i> ФІЛОСОФІЯ ДЛЯ ДІТЕЙ МЕТЬЮ ЛПІМАНА ТА ВИКЛИКИ ПОГРАНИЧНОЇ СИТУАЦІЇ.....	78
<i>Сенін Б. О.</i> ІЄРОФАНІЧНІ АСПЕКТИ КОСМОСУ І ЙОГО ТВОРІННЯ В «СТАРШІЙ ЕДДІ».....	80
СЕКЦІЯ 10. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ SECTION 10. PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS	82
<i>Барсукова Т. О.</i> СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	82
<i>Василенко М. М., Красюк А.</i> АНАЛІЗ СУЧАСНИХ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ СХІДНИХ ОЗДОРОВЧИХ СИСТЕМ	84

<i>Хуртенко О. В., Курсанова Б., Колодій Г.</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	86
<i>Цанько І. І.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ	87
<i>Овчаренко С. В., Яковенко А. В., Александров С. А.</i> РОЗВИТОК ШВИДКІСНО-СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ ФУТБОЛІСТІВ З ДИТЯЧИМ ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛИЧОМ	89

Барський Д. В.

аспірант кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет

ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО

Значну частину у виробництві зерна АПК України займає ячмінь озимий. Головною причиною його стрімкого поширення є те, що ячмінь озимий – одна з найбільш врожайних озимих культур. За сприятливих умов перезимівлі за врожайністю він перевершує ячмінь ярий в середньому на 0,7-0,8 т/га, а в окремі роки – на 2,5-3,0 т/га. Врожайність його нерідко досягала 8,5-9,0 т/га [1, 2].

Зерно озимого ячменю має важливе господарське значення при виробництві круп, а також у пивоварній промисловості. Солому і полуу використовують у тваринництві. Також його вирощують у зеленому конвеєрі.

В 1 кг цього зерна міститься 1,2 к. од. і 100 г перетравного протеїну, а також понад 12% білка, близько 77% вуглеводів, майже 2% жиру, до 3% зольних елементів. Білок ячменю насичений амінокислотами, а за вмістом у ньому лізину і триптофану переважає решту злакових культур [3].

В останні роки досягнуто значних успіхів у створенні перспективних високоврожайних сортів озимого ячменю з поліпшеними показниками якості зерна, стабільність яких значною мірою визначається адаптивним потенціалом здатності зберігати високий рівень фізіолого-біохімічного впливу на ріст і розвиток, зокрема і на фоні дії стресових факторів навколишнього середовища.

Важливою для цієї культури є забезпеченість елементами живлення, від чого значною мірою залежать умови успішної перезимівлі, кількість накопичених цукрів, рівень формування врожаю та якість зерна [4].

Найбільша продуктивність і найкраща якість зерна озимого ячменю досягаються за оптимального співвідношення вказаних факторів на всіх етапах росту й розвитку культурних рослин. Враховуючи засоби, які позитивно або негативно впливають на врожайність, можна суттєво зменшити негативну дію погодних умов і цілеспрямовано використовувати технології вирощування, які можна контролювати.

Найкраще рослини озимого ячменю реагували на внесення мінеральних добрив та підживлення мікродобривами. При застосуванні мінеральних добрив та позакореновому підживленні посівів озимого ячменю карбамідом та мікродобривом Еколист виявлено тенденцію до поліпшення якості зерна.

Якість зерна ячменю озимого залежно від системи удобрення в контрольних варіантах характеризувалися вмістом білка на 12,6%; крохмалю 49,08 %, клейковини 4,15%. Найвищі якісні показники зерна озимого ячменю були відмічені на ділянках де вносились мінеральні добрива в дозах $N_{10}P_{26}K_{26} + N_{34}$ в підживлення у фазу початок кущіння + N_{46} початок виходу рослин у трубку рослин озимого ячменю, та проводилось позакореневе підживлення карбамідом у дозі використання $N_8 +$ Еколист, 4 л/га у фазу початок виходу в трубку озимого ячменю, так в середньому за два роки досліджень кількість білка рівнялась 14,1%, крохмалю 52,05%, а клітковини всього 3,51% тоді як на контрольних ділянках кількість клітковини була в межах 4,15% (табл. 1).

Таким чином застосування мінеральних добрив при основному удобренні та внесенні під час вегетації азотних добрив, а також позакоренового внесення карбаміду з мікродобривами сприяє кращому росту та розвитку рослин озимого ячменю, що в подальшому сприяє підвищенню урожайності та якості зерна культури.

Таблиця 1

**Якість зерна ячменю озимого залежно від системи
удобрення (середнє 2020 – 2021 рр.)**

Сорт	Варіант внесення	Білок, %	Крохмаль, %	Клітковина, %
Атлант Миронівський	Контроль (без добрив)	12,6	49,08	4,15
	N ₁₀ P ₂₆ K ₂₆ + N ₃₄ в підживлення у фазу початок кущіння (Фон)	13,2	50,35	3,40
	Фон + N ₄₆ початок виходу рослин у трубку	14,0	51,69	3,46
	Фон + N ₄₆ початок виходу рослин у трубку + N ₈ + Еколист, 4 л/га у фазу кінець виходу в трубку	14,1	52,05	3,51

Список літератури

1. Нагірний В. В. Вплив строків сівби та мікродобрив на продуктивність сортів ячменю озимого в умовах півдня України. дис. ... к-та с.-г. наук (доктора філософії) : 06.01.09 / Херсонський держ. аграрн. ун-т. Херсон, 2020. 208 с.
2. Сайко В. Ф. Наукові основи стійкого землеробства в Україні. *Землеробство*. 2010. Вип. 3. С. 3–11.
3. Біологічне рослинництво: навч. посібник / Зінченко О. І. та ін.; за ред. О. І. Зінченка. Київ: Вища шк., 1996.
4. Лихочвор В. В., Матковська М. В. Урожайність сортів озимого ячменю залежно від норм добрив, морфорегуляторів та фунгіцидів в умовах Західного Лісостепу. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво*. 2017. Вип. 62. С. 91–101.

УДК 639.3

Гончарова О. В.

к.с.-г. наук,
доцент кафедри водних біоресурсів та аквакультури
ХДАЕУ

**ІНТЕГРАЛЬНІСТЬ ОБ'ЄКТІВ АКВАКУЛЬТУРИ ПРИ
ПРОВЕДЕННІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

В аквакультурі різнотипів види гідробіонтів мають відповідну трофічну організацію, яка є вектором при проведенні фізіолого-біохімічних, іхтіологічних, гідробіологічних дослідів та експериментів. Актуальним є комплексні аналізи порівняльної характеристики функціональної активності гідробіонтів за певних умов досліду як в умовах виробництва, так і в камеральних. Стрімко відбувається розвиток та удосконалення методів експериментальних досліджень, тестування, розробляються та впроваджуються ІТ-технології у всі сфери діяльності: аквакультура не є виключенням [1–4].

Важливим аспектом, який забезпечить ефективність проведеного експериментального дослідження та високу вірогідність отриманих результатів є підбір об'єктів вивчення, постановка власне досліду та врахування біологічно-господарських параметрів на тлі, як мінімум, подвійної кратності експерименту та відповідної вибірки. Крім того, бажано контролювати не лише підготовчий та основний період, а й період післядії вивчаємого чинника. Отже, питання підбору об'єктів експериментальних досліджень в аквакультурі є відкритим. Оскільки з часом змінюється, моделюються умови вирощування та розведення гідробіонтів, додаються інноваційні технології. Втім, є об'єкти, які завдяки функціональній активності, рівнем відповідної реакції вважаються класичними, незмінними. Так, в доступній літературі є чимало інформації

щодо досвіду використання *Chlorella vulgaris*, *Daphnia magna* Straus та *Daphnia pulex* для біотестування при моніторингу стану акваторій або скидних вод [3]. У світовій практиці екологічного моніторингу наземних екосистем розроблено безліч методів і прийомів біоіндикації. Сформувалися напрями, засновані на використанні пріоритетних груп мікроорганізмів, водоростей, які базуються на основних реакціях тест-об'єктів, розміщених у експериментальному середовищі [3,5]. Безумовно, що об'єкти, мають різний систематичний рівень. В якості маркерних показників використовують наступні: репродуктивна система, вихід (виживання), рівень функціональної активності, параметри гомеостазу: ЧСС, ЧД, швидкість розвитку в онтогенезі та ін. [5,6].

На основі узагальнюючої інформації та результатів, отриманих впродовж експериментальних досліджень, були визначені, маркерні, інтегральні показники, що визначають певний рівень «адекватної рефлексії» обраного модельного об'єкту на чинник впливу та рівень біологічної організації: виживаність, швидкість розвитку в онтогенезі, етологія, функціональний статус організму (фізіолого-біохімічні, морфологічні, іхтіопатологічні, гідробіологічні, екологічні, параметри, іхтіологічні показники тощо). Кожний з експериментів має характерну постановку, завдання, методи формування дослідних та контрольних груп, чинник, вплив якого необхідно вивчити або провести порівняльну характеристику. Втім при виборі об'єкту важливим є і підготовчий етап. Наприклад, в наших дослідженнях одним із етапів такого експерименту є використання функціонально активних об'єктів при біотестуванні. При чому, це може бути не лише визначення гострої або летальної токсичності вивчаємого «агенту», а й рівень пігментації, росту фітопланктону. Доцільним звернути увагу на важливість послідовності модельних об'єктів при постановці експериментальних досліджень в аквакультури (рис. 1).

Можливість досліджень розвитку гідробіонтів в онтогенезі, резистентності живих організмів до впливу чинників різної природи в значній мірі залежить не лише від біологічних особливостей, а й від морфо-метричних характеристик та ін. Зокрема, найменший розмір об'єкту має найвищу питому поверхню контакту з навколишнім середовищем та чинниками впливу (це може бути планктон, личинки більшості гідробіонтів та ікра).

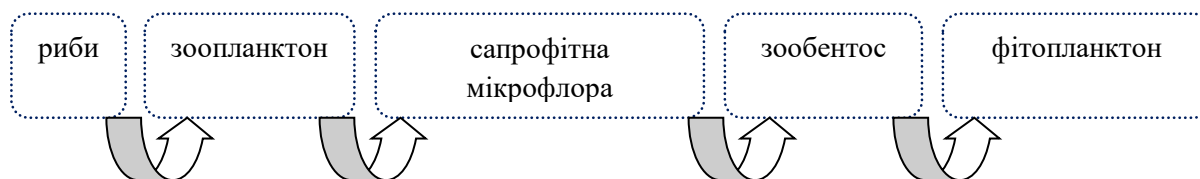

Рис. 1. Послідовність використання модельних об'єктів аквакультури

Керуючись отриманими результатами, можна відзначити провідних представників гідробіонтів з найкращою функціональною активністю, що була продемонстрована впродовж експериментальних досліджень. Отримані результати надають можливість відмітити, що вивчаємі гідробіонти, їх швидкість розвитку за умов технологічних, біотичних чинників є перспективними модельними об'єктами в аквакультури. Удосконалення технологій їх вирощування (підгодівля БАДами, природною кормовою сумішшю – частина результатів таких експериментів представлені та опубліковані у наукових працях) надасть можливість у промислових масштабах підвищити продуктивність з одночасним отриманням високої якості продукції аквакультури. У майбутніх дослідженнях заплановано удосконалення та використання даної програми у підборі основних модельних об'єктів для конкретних цілей дослідження. Вивчення та відбір найбільш оптимальних об'єктів, з високою функціональною активністю, відносною легкістю умов вирощування, найменшим часом генерації та високими темпами зростання. В якості прикладу представлено модель прогнозування на наступному графіку (рис. 2).

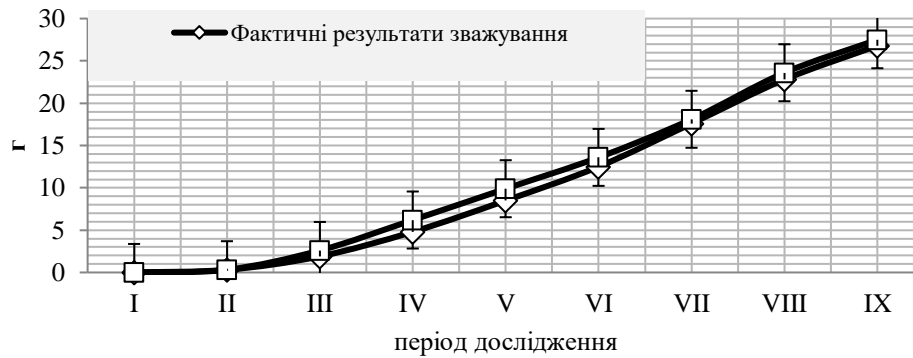

Рис. 2. Модель прогнозування експериментального дослідження швидкості розвитку на прикладі коропа за умов впливу певного чинника

Використання модельної розробленої програми, як можна побачити на представленому рис. 2, в порівнянні з отриманим ефектом в лабораторних умовах презентувало аналогічні за динамікою показники. Що дозволяє використовувати програму для комплексного планування експериментальних досліджень на підготовчому етапі, тим самим знижувати ризик неефективності експериментального дослідження в реальному вимірі. Оскільки проаналізувавши та зробивши модельне прогнозування можна передбачити більшість умов, що чинять конкретний вплив на результат дослід. Крім того, важливим є здійснення комплексних науково-практичних досліджень з відповідною інтерпретацією результатів, науково-біологічних обґрунтувань. Така «комплексність» наповнить глибину науково-дослідних робіт, надасть багатовекторність експериментам та об'єктивність висновків.

Список літератури

1. Aquaculture [сайт] URL: <https://www.aquast.org/>
2. Aquaculture-pour-tous [сайт] URL: <https://fr.asc-aqua.org/laquaculture-pour-tous/pourquoi-avons-nous-besoin-dune-aquaculture-responsable/comment-proteger-la-sante-animale/>
3. Pivovarov, A., S., Mykolenko, & O., Honcharova (2017). Biotesting of plasma-chemically activated water with the use of hydrobionts. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. Vol. 4. №. 10 (88). P. 44–50.
4. Шаманська О.І. Застосування інформаційних систем та технологій як пріоритетного напрямку ефективного функціонування та розвитку дорадчої діяльності в Україні [Текст]. *Ефективна економіка*. № 4. 2015.
5. Honcharova O. Efficiency of complex technological solutions for growing fish to increase resistance to the influence of abiotic and biotic factors under the influence of climate transformations. Monograph. Traditional and innovative approaches to scientific research: Theory, methodology, practice: 2022. p. 218–236.
6. Шерман І.М., Гончарова О.В. Еколого-фізіологічні основи акліматизації гідробіонтів: підручник: ISBN: 978-966-289-589-6. Олді+. Херсон. 2022р. 130с.

УДК 633/635:622

Вотик В. О.

аспірант кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет

НАКОПИЧЕННЯ БІЛКА В ЗЕРНІ НУТУ

Одним з головних напрямків роботи світового землеробства є виробництво рослинного білка. Практика багатьох країн світу свідчить, що подолати існуючий дефіцит високоякісного білка для харчових і кормових потреб можливо лише за

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ, ОСВІТИ І
СУСПІЛЬСТВА: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Збірник тез доповідей Міжнародної
науково-практичної конференції
(частина 2)
м. Дрогобич,
22 лютого 2023 р.**

Українською та англійською мовами

Відповідальний за випуск: Загородний І. Д.
Технічний редактор: Нестеренко В. О.
Художній редактор: Михайленко К. В.
Коректор: Остаповець Н. М.
Дизайнери й верстальники: Артеменко А. А, Григоренко Л. О.

Підписано до друку 22.02.2023 р. Формат 60x90/16
Папір офсетний. Друк – ризографія. Умовн. друк. арк. 6,5
Гарнітура Times New Roman.
Наклад 500 примірників. Зам. № 20599

Надруковано у ФОП Сидоренко А. В.
Свідоцтво про державну реєстрацію серія В01 № 710364
від 07.01.2007 р., м. Полтава, вул. Дмитра Коряка, 3

Всі права захищені.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

Редакційна колегія може не поділяти думок авторів.

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>

